

SQL SISTEM PRAVA PRISTUPA NAD BAZOM PODATAKA

Definisanje korisnika baze podataka i njihovih opštih prava

Inicijalno kreiranje korisnika:

```
KreiranjeKorisnika ::=
    GRANT OpstePravo TO Korisnik IDENTIFIED BY Lozinka ;
```

```
OpstePravo ::=
    CONNECT | RESOURCE | DBA
```

Objašnjenje opstih prava:

CONNECT Pravo konekcije na bazu podataka.
Pojedinačno ili grupno dodeljena posebna prava nad "objektima" baze podataka.
Pravo kreiranja pogleda nad tabelama nad kojim postoje posebna prava.

RESOURCE Sve prethodno. +
Pravo kreiranja "objekata" baze podataka sa svim pravima nad njima.

DBA Neograničena prava (kao administrator).

Dodela (višeg) opšteg prava korisniku:

```
DodelaOpstegPrava ::=
    GRANT OpstePravo TO Korisnik, .. ;
```

Oduzimanje opšteg prava korisniku:

```
OduzimanjeOpstegPrava ::=
    REVOKE OpstePravo FROM Korisnik, .. ;
```

Oduzimanje nižeg opšteg prava automatski oduzima i više opšte pravo.
Oduzimanje **CONNECT** opšteg prava uklanja korisnika baze podataka.

Grupe korisnika baze podataka

PUBLIC Ugrađena korisnička grupa.
Svaki korisnik je automatski član te grupe i ne može se ukloniti iz nje.

Uloga Definisana korisnička grupa (uloga).

```
DefinisanjeUloge ::= CREATE ROLE Uloga ;
```

```
UklanjanjeUloge ::= DROP ROLE Uloga ;
```

Uloga je "virtualni korisnik" (ne postoji i ne najavljuje se ali je nosilac posebnih prava).
Posebna prava dodeljena ulozi se mogu dodeliti korisnicima.
Uloga se ponaša pri dodeli kao "virtuelno posebno pravo".

Posebna prava nad bazom podataka i njihova dodela

Neposredna posebna prava nad tabelama ili pogledima:

- SELECT** Pravo selekcije nad tabelom ili pogledom.
Postoji mogućnost navođenja kolona.
- INSERT** Pravo dodavanja redova nad tabelom ili ažurabilnim pogledom.
Postoji mogućnost navođenja kolona.
- UPDATE** Pravo izmene redova nad tabelom ili ažurabilnim pogledom.
Postoji mogućnost navođenja kolona.
- DELETE** Pravo brisanja redova nad tabelom ili ažurabilnim pogledom.

ili umesto svega toga

- ALL** Sva prethodna prava bez navođenja kolona (prava važe za sve kolone).

```
DodelaNeposrednogPosebnogPrava ::=
    GRANT NeposrednoPosebnoPravo,.. | ALL
    ON Tabela | Pogled
    TO Korisnik,.. | Uloga,.. | PUBLIC
    [ WITH GRANT OPTION ] ;
```

```
NeposrednoPosebnoPravo ::=
    { { SELECT | INSERT | UPDATE } [ ( Kolona,.. ) ] } | DELETE
```

WITH GRANT OPTION omogućava ovde i kasnije nosiocu posebnog prava njegovu dalju dodelu. Ako je posebno pravo nad pogledom, osim u slučaju **SELECT** prava on mora biti ažurabilan.

Posredna posebna prava nad tabelama:

- REFERENCE** Pravo referisanja tabele preko stranog ključa.
Obavezno je navođenje kolona.

```
DodelaPosrednogPravaReferisanja ::=
    GRANT REFERENCE ON Tabela ( Kolona,.. )
    TO Korisnik,.. | Uloga,.. | PUBLIC [ WITH GRANT OPTION ] ;
```

- TRIGGER** Pravo kreiranja okidača nad tabelom.

```
DodelaPosrednogPravaOkidaca ::=
    GRANT TRIGGER ON Tabela
    TO Korisnik,.. | Uloga,.. | PUBLIC [ WITH GRANT OPTION ] ;
```

Posebno pravo nad domenima:

- USAGE** Pravo korišćenja domena (definisanog tipa nad ugrađenim tipom).

```
DodelaPravaDomena ::=
    GRANT USAGE Domen,..
    TO Korisnik,.. | Uloga,.. | PUBLIC [ WITH GRANT OPTION ] ;
```

Posebno pravo nad izvršnim objektima:

EXECUTE Pravo izvršavanja SQL funkcije, procedure ili modula.

```
DodelaPravaIzvršavanja ::=
    GRANT EXECUTE { Funkcija | Procedura | Modul },..
    TO Korisnik,.. | Uloga,.. | PUBLIC [ WITH GRANT OPTION ] ;
```

Dodela posebnih prava grupa korisnicima:

```
DodelaPosebnihPravaGrupaKorisnicima ::=
    GRANT Uloga,.. TO Korisnik,.. [ WITH ADMIN OPTION ] ;
```

Oduzimanje posebnih prava

Oduzimanje direktno dodeljenih posebnih prava:

```
OduzimanjeDirektnoDodeljenihPosebnihPrava ::=
    REVOKE PosebnoPravo,.. ON ObjekatPrava,..
    FROM Korisnik,.. | Uloga,.. | PUBLIC
    [ RESTRICT | CASCADE ] ;
```

RESTRICT Ako je neko iz liste korisnika prava dalje dodeljivao prava, naredba se odbija.

CASCADE Ako je neko iz liste korisnika prava dalje dodeljivao prava, i on i ti dalji korisnici prava gube ta prava.

Lista `ObjekatPrava,..` mora biti homogena, a lista `PosebnoPravo,..` mora biti odgovarajuća.

Oduzimanje indirektno dodeljenih posebnih prava:

```
OduzimanjeIndirektnoDodeljenihPosebnihPrava ::=
    REVOKE Uloga,..
    FROM Korisnik,..
    [ RESTRICT | CASCADE ] ;
```

Oduzimanje prava dalje dodele posebnih prava

Oduzimanje prava dalje dodele direktnih posebnih prava:

```
OduzimanjePravaDodeleDirektnihPosebnihPrava ::=
    REVOKE GRANT OPTION FOR PosebnoPravo,.. ON ObjekatPrava,..
    FROM Korisnik,..
    [ RESTRICT | CASCADE ] ;
```

Oduzimanje prava dalje dodele indirektnih posebnih prava:

```
OduzimanjePravaDodeleIndirektnihPosebnihPrava ::=
    REVOKE ADMIN OPTION FOR Uloga,..
    FROM Korisnik,..
    [ RESTRICT | CASCADE ] ;
```